

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 137/2021
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΤΜΗΜΑ Β΄)
Συνεδρίαση της 28^{ης} Σεπτεμβρίου 2021

Σύνθεση

Πρόεδρος: Αικατερίνη Γρηγορίου, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Θεόδωρος Ψυχογιός, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Αλέξανδρος Ροϊλός, Κωνσταντίνα Χριστοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Ιουλία Σφυρή, Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Ιωάννης Αλεξανδράκης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ιωάννα Ρουσισιά, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το έγγραφο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης, Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, Τμήματα Α΄ και Β΄, με αρ. πρωτ. ΔΔΑΔ Α 113926 ΕΞ2021 ΕΜΠ/19-2-2021.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται εάν, ενόψει συγκεκριμένου πραγματικού, υποχρεούται η Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων να χορηγήσει σε τρίτο, κατόπιν αίτησής του, αντίγραφα εγγράφων που συγκροτούν τους φακέλους μεταθέσεων, αποσπάσεων, αναρρωτικών και λοιπών ειδικών αδειών, καθώς και αντίγραφα των δικαιολογητικών συνταξιοδότησης συγκεκριμένων υπαλλήλων της Αρχής.

-//-

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β΄) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Με το παραπάνω έγγραφο ερώτημα της Υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, τέθηκαν υπόψη του Τμήματος τα ακόλουθα:

1. Κατόπιν αναφορών και καταγγελιών από υπαλλήλους συγκεκριμένης υπηρεσίας της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), καθώς και από τον αντίστοιχο Σύλλογο Υπαλλήλων, που αφορούσαν στην υπηρεσιακή συμπεριφορά της Ι.Γ., Προϊσταμένης της

παραπάνω υπηρεσίας, διενεργήθηκε προκαταρκτική διοικητική εξέταση (ΠΔΕ) για τη διερεύνηση τυχόν πειθαρχικών ευθυνών της τελευταίας. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε με την έκδοση δύο πορισματικών εκθέσεων και τη θέση της υπόθεσης στο αρχείο. Η καταγγελλομένη ενημερώθηκε σχετικά με το έγγραφο ΑΑΔΕ, με αριθμό πρωτοκόλλου ΔΔΑΔ Α 1400029 ΕΞ 2020 ΕΜΠ/4-8-2020.

2. Με αίτησή της προς τη Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού της ΑΑΔΕ, με αριθμό πρωτοκόλλου ΑΑΔΕ ΕΜΠ 157133/20-10-2020, η Ι.Γ. ζήτησε τη χορήγηση εγγράφων από το προσωπικό μητρώο υπαλλήλων που προέβησαν στις αναφορές και τις καταγγελίες κατά τα ανωτέρω, καθώς και άλλα συναφή με το περιεχόμενο του προσωπικού μητρώου έγγραφα, επικαλούμενη την προάσπιση εννόμου συμφέροντός της. Μεταξύ άλλων, ζήτησε να της χορηγηθούν οι πλήρεις φάκελοι της μετάθεσης και της απόσπασης των υπαλλήλων Η.Κ., Ε.Κ. και Γ.Δ. και της παράτασης της απόσπασης του τελευταίου κατά τις ειδικότερες διακρίσεις της αίτησης, οι αιτήσεις των υπαλλήλων, οι σχετικές εισηγήσεις, τα πρακτικά, ο πλήρης φάκελος των αδειών ανατροφής τέκνου, με ή χωρίς αποδοχές, του Β.Τ., αντίγραφα των αδειών που έλαβε η Α.Κ. κατά τα έτη 2017-2018 και, τέλος, τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν τις αιτήσεις των Η.Κ., Δ.Τ. και Σ.Γ. για την έκδοση απόφασης λύσης της υπαλληλικής τους σχέσης λόγω συνταξιοδότησης.

3. Η παραπάνω υπηρεσία με το ΔΔΑΔ Α 171957 ΕΞ2020 ΕΜΠ/17-12-2020 έγγραφό της αρνήθηκε τη χορήγηση των εγγράφων με την αιτιολογία ότι δεν νομιμοποιείται να χορηγήσει στοιχεία του προσωπικού μητρώου ενεργών ή πρώην υπαλλήλων της ΑΑΔΕ, ούτε διοικητικά έγγραφα για τα οποία δεν στοιχειοθετείται από την αίτηση έννομο συμφέρον, σημειώνοντας, επίσης, ότι οι δικαστικές, εισαγγελικές αρχές ή άλλες δημόσιες αρχές, στο πλαίσιο συγκεκριμένης έρευνας, μπορούν να διατάξουν τη χορήγηση εγγράφων και την πρόσβαση στα στοιχεία του προσωπικού μητρώου υπαλλήλων.

4. Κατόπιν αυτού, η Ι.Γ. με την από 12-1-2021 αίτησή της προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών ζήτησε να χορηγηθεί έγγραφη εισαγγελική εντολή προς την παραπάνω Διεύθυνση, Τμήμα Α΄ και Τμήμα Β΄, με την οποία να εντέλλεται η χορήγηση των εγγράφων. Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών Αθηνών, με έγγραφό του με αριθμό πρωτοκόλλου 24195/20-1-2021, διαβίβασε την αίτηση στην παραπάνω υπηρεσία «για την κατά νόμο εκτίμηση των διαλαμβανόμενων σ' αυτήν και τις εντεύθεν επιβαλλόμενες ενέργειες [της]».

5. Στην αίτηση αυτή η αιτούσα εξειδίκευσε το έννομο συμφέρον της για τη χορήγηση των αντιγράφων ως συνιστάμενο στη δικαστική προστασία δικαιωμάτων της και συγκεκριμένα στη δικαστική χρήση των εγγράφων για την υποστήριξη έγκλησης, την οποία έχει ή

προτίθεται να υποβάλει κατά τις διακρίσεις της αίτησης κατά των κατονομαζόμενων στην αίτηση υπαλλήλων που υποστήριξαν δυσφημιστικούς ισχυρισμούς σε βάρος της με την υποβολή αναφορών και καταγγελιών και με υπομνήματα που κατέθεσαν κατά τη διενέργεια των ΠΔΕ, αλλά και ενόψει της αγωγής που προτίθεται να ασκήσει κατ' αυτών για χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που κατά τους ισχυρισμούς της υπέστη από τις παραπάνω πράξεις τους. Στην αίτηση προσδιορίζει τα υπομνήματα, αναφέροντας την ημερομηνία ή και τον αριθμό πρωτοκόλλου καθενός.

6. Σύμφωνα με την αιτούσα, από τα αιτούμενα έγγραφα θα αποδειχθεί: α) εάν οι υπάλληλοι Η.Κ., Ε.Κ., Γ.Δ. και Β.Τ. προσκόμισαν οποιοδήποτε έγγραφο, εμπιστευτικό ή μη, στο οποίο αναφέρουν ότι επιθυμούν την απομάκρυνσή τους από τη συγκεκριμένη υπηρεσία με μετάθεση, απόσπαση ή άδεια ανατροφής τέκνου λόγω της συμπεριφοράς της, όπως, δηλαδή, κατά την ίδια, οι παραπάνω, πλην του Γ.Δ., για τον οποίο δεν γίνεται σχετική αναφορά, ψευδώς ισχυρίστηκαν, με τις καταγγελίες, καταθέσεις τους κλπ και β) εάν οι υπάλληλοι Η.Κ. και Δ.Τ., οι οποίοι με υπομνήματά τους κατέθεσαν ότι παραιτήθηκαν λόγω της συμπεριφοράς της αιτούσας, προσκόμισαν αυτοβούλως οποιοδήποτε έγγραφο πέραν της προβλεπόμενης αίτησης παραίτησης, στο οποίο προβάλλεται σχετικός ισχυρισμός. Το ίδιο σκοπεύεται να ελεγχθεί και για την παραίτηση της Σ.Γ., προς απόδειξη του αναληθούς των σχετικών ισχυρισμών του Συλλόγου και του Β.Τ. Περαιτέρω, στην αίτηση αναφέρεται ότι η υπάλληλος Α.Κ., στα από 20-6-2019, 25-7-2019 και 11-8-2019 υπομνήματά της διατύπωσε ψευδείς και δυσφημιστικούς ισχυρισμούς σε βάρος της αιτούσας, με ειδικότερη αναφορά στη λήψη αδειών το έτος 2017, όταν το παιδί της νοσηλεύταν σε μονάδα εντατικής θεραπείας, παρατίθεται αυτούσιο απόσπασμα του από 11-8-2019 υπομνήματος και γίνεται αντίκρουση των ισχυρισμών της Α.Κ. που διατυπώνονται σε αυτό. Προβάλλεται δε ότι από τα αιτούμενα αντίγραφα των αδειών, που έλαβε η Α.Κ. κατά τη διετία 2017-2018, θα αποδειχθεί η αναλήθεια των ισχυρισμών που περιέχονται στο παραπάνω υπόμνημά της.

7. Μετά τη διαβίβαση της αίτησης από τον Εισαγγελέα στην αρμόδια υπηρεσία για την κατά νόμο εκτίμηση και τις ενέργειες της αρμοδιότητάς της, η Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού της ΑΑΔΕ, επικαλούμενη τις διατάξεις των άρθρων 5 του ν. 2690/1999, 4 παρ. 4 και 6 του π.δ.178/2004, 5 και 7 του ν. 2472/1997, 902 ΑΚ, 5, 6 και 9 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία των Δεδομένων και 42 παρ. 1 και 2 του ν. 4624/2019, διατύπωσε προβληματισμό εάν, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, προκύπτει αιτιώδης σχέση και συνάφεια της δικαστικής αξίωσης και των ζητούμενων εγγράφων, ώστε να θεμελιώνεται έννομο συμφέρον της αιτούσας έναντι των υποκειμένων

των δεδομένων και εάν τελικά υποχρεούται να χορηγήσει τα αιτούμενα έγγραφα και απηύθυνε στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους το υπό κρίση ερώτημα, το οποίο υπογράφεται από τον Διοικητή της ΑΑΔΕ.

Νομοθετικό πλαίσιο

8. Στα άρθρα 5Α, 9Α, 10 παρ. 3 και 20 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 5Α

1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων. 2...».

«Άρθρο 9Α

Καθένας έχει το δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει».

«Άρθρο 10

1... 3. Η αρμόδια υπηρεσία ή αρχή υποχρεούται να απαντά στα αιτήματα για παροχή πληροφοριών και χορήγηση εγγράφων, ιδίως πιστοποιητικών, δικαιολογητικών και βεβαιώσεων μέσα σε ορισμένη προθεσμία, όχι μεγαλύτερη των 60 ημερών, όπως νόμος ορίζει...».

«Άρθρο 20

1. Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει. 2...».

9. Στο άρθρο 1 του π.δ/τος 28/2015 «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία» (Α' 34), με το οποίο κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο οι διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο πρώτο αυτού, στις οποίες περιλαμβάνεται (περίπτωση 4) το άρθρο 5 του ν. 2690/1999, ορίζεται:

«Άρθρο 1 Πρόσβαση σε έγγραφα

[Άρθρο 5 ν. 2690/1999, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 8 παρ. 2 ν. 2880/2001 και 11 παρ. 2 ν. 3230/2004].

1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται

από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις.

2. Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές.

3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβλάπτεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις...

4. Το δικαίωμα των παραγράφων 1 και 2 ασκείται: α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας ή β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο. ».

10. Στα άρθρα 1, 2, 4, 5, 6, 9, 12 και 86 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 «Για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ» (L 119) (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Δεδομένων), ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή την 25-5-2018, όπως η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 και η περίπτωση στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 9 διορθώθηκαν με το από 4-3-2021 διορθωτικό έγγραφο στον Κανονισμό 2016/679 (L 74 σ. 35), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 1 Αντικείμενο και στόχοι

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει κανόνες που αφορούν την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κανόνες που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. 2. ... ».

«Άρθρο 2 Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στην, εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης...».

«Άρθρο 4 Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

1) “δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα”: κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο (“υποκείμενο των δεδομένων”)....

2) “επεξεργασία”: κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα

δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, ..., η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ...

7) “υπεύθυνος επεξεργασίας”: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ...».

«Άρθρο 5

Αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα:

α) υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων (“νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια”),

β) συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς...

γ) είναι κατάλληλα, συναφή και περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία («ελαχιστοποίηση των δεδομένων»),

δ) ...

2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με την παράγραφο 1 (“λογοδοσία”).

«Άρθρο 6 Νομιμότητα της επεξεργασίας

1. Η επεξεργασία είναι σύννομη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει παράσχει συγκατάθεση για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους σκοπούς,

β) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης της οποίας το υποκείμενο των δεδομένων είναι συμβαλλόμενο μέρος ή για να ληφθούν μέτρα κατ’ αίτηση του υποκειμένου των δεδομένων πριν από τη σύναψη σύμβασης,

γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας,

δ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλου φυσικού προσώπου,

ε) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας,

στ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως εάν το υποκείμενο των δεδομένων είναι παιδί.

Το στοιχείο στ) του πρώτου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία που διενεργείται από δημόσιες αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. 2. ...

4. Όταν η επεξεργασία για σκοπό άλλο από αυτόν για τον οποίο έχουν συλλεγεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν βασίζεται στη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων ή στο δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους το οποίο αποτελεί αναγκαίο και αναλογικό μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία για τη διασφάλιση των σκοπών που αναφέρονται στο άρθρο 23 παράγραφος 1, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσο η επεξεργασία για άλλο σκοπό είναι συμβατή με τον σκοπό για τον οποίο συλλέγονται αρχικώς τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων:

- α) τυχόν σχέση μεταξύ των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεχθεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και των σκοπών της επιδιωκόμενης περαιτέρω επεξεργασίας,
- β) το πλαίσιο εντός του οποίου συλλέχθηκαν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως όσον αφορά τη σχέση μεταξύ των υποκειμένων των δεδομένων και του υπευθύνου επεξεργασίας,
- γ) τη φύση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως για τις ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία, σύμφωνα με το άρθρο 9, ή κατά πόσο δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που σχετίζονται με ποινικές καταδίκες και αδικήματα υποβάλλονται σε επεξεργασία, σύμφωνα με το άρθρο 10,
- δ) τις πιθανές συνέπειες της επιδιωκόμενης περαιτέρω επεξεργασίας για τα υποκείμενα των δεδομένων,
- ε) την ύπαρξη κατάλληλων εγγυήσεων, που μπορεί να περιλαμβάνουν κρυπτογράφηση ή ψευδωνυμοποίηση».

«Άρθρο 9 Επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

1. Απαγορεύεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποκαλύπτουν τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις ή τη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, καθώς και η επεξεργασία γενετικών δεδομένων, βιομετρικών δεδομένων με σκοπό την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση

προσώπου, δεδομένων που αφορούν την υγεία ή δεδομένων που αφορούν τη σεξουαλική ζωή φυσικού προσώπου ή τον γενετήσιο προσανατολισμό.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) ... στ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων ή όταν τα δικαστήρια ενεργούν υπό τη δικαστική τους ιδιότητα, ζ)...

«Άρθρο 12

Διαφανής ενημέρωση, ανακοίνωση και ρυθμίσεις για την άσκηση των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων

1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων κάθε πληροφορία που αναφέρεται στα άρθρα 13 και 14 και κάθε ανακοίνωση στο πλαίσιο των άρθρων 15 έως 22 και του άρθρου 34 σχετικά με την επεξεργασία σε συνοπτική, διαφανή, κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή, χρησιμοποιώντας σαφή και απλή διατύπωση, ...».

«Άρθρο 86 Επεξεργασία και πρόσβαση του κοινού σε επίσημα έγγραφα

Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε επίσημα έγγραφα που κατέχει δημόσια αρχή ή δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον μπορούν να κοινοποιούνται από την εν λόγω αρχή ή φορέα σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται η δημόσια αρχή ή ο φορέας, προκειμένου να συμβιβάζεται η πρόσβαση του κοινού σε επίσημα έγγραφα με το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του παρόντος κανονισμού».

11. Στα άρθρα 5, 24, 26 και 42 του ν. 4624/2019, «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 ... » (Α' 137), ορίζεται ότι:

«Άρθρο 5

Νομική βάση επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιους φορείς
Οι δημόσιοι φορείς επιτρέπεται να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας».

«Άρθρο 24

Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για άλλους σκοπούς από δημόσιους φορείς

1. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιους φορείς για σκοπό διαφορετικό από αυτόν για τον οποίο έχουν συλλεχθεί, επιτρέπεται όταν η επεξεργασία αυτή είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί και εφόσον είναι: α) ... δ) αναγκαία για την αποτροπή σοβαρής βλάβης στα δικαιώματα άλλου προσώπου. ε)

2. Η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτά αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ, για σκοπό διαφορετικό από αυτόν για τον οποίο έχουν συλλεχθεί, επιτρέπεται, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου και εφαρμόζεται μία από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 9 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ εξαιρέσεις ή το άρθρο 22 του παρόντος».

«Άρθρο 26

Διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιους φορείς.

1. Η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιο φορέα σε δημόσιο φορέα επιτρέπεται, εφόσον είναι απαραίτητο για την εκτέλεση των καθηκόντων του φορέα που διαβιβάζει ή του τρίτου στον οποίο διαβιβάζονται τα δεδομένα και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που επιτρέπουν την επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 24. ...

2. Οι δημόσιοι φορείς επιτρέπεται να διαβιβάζουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε ιδιωτικούς φορείς εφόσον:

α) η διαβίβαση είναι απαραίτητη για την εκτέλεση των καθηκόντων του φορέα που διαβιβάζει και πληρούνται περαιτέρω και οι προϋποθέσεις του άρθρου 24·

β) ο τρίτος στον οποίο διαβιβάζονται έχει έννομο συμφέρον να είναι σε γνώση της διαβίβασης και το υποκείμενο των δεδομένων δεν έχει έννομο συμφέρον να μην διαβιβασθούν τα δεδομένα που το αφορούν· ή

γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων και ο τρίτος δεσμεύθηκε έναντι του δημόσιου φορέα που του διαβίβασε τα δεδομένα ότι θα τα επεξεργαστεί μόνο για τον σκοπό για τον οποίο διαβιβάσθηκαν. Η επεξεργασία για άλλους σκοπούς επιτρέπεται, εάν επιτρέπεται η διαβίβαση σύμφωνα με την παράγραφο 1 και ο φορέας διαβίβασης έχει παράσχει τη συγκατάθεσή του για τη διαβίβαση.

3. Η διαβίβαση ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ, επιτρέπεται εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 ή της παραγράφου 2 και εφαρμόζεται μία από τις εξαιρέσεις του άρθρου 9 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ ή σύμφωνα με το άρθρο 22 του παρόντος».

«Άρθρο 42 Πρόσβαση του κοινού σε έγγραφα.

1. Η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας που αφορούν τη χορήγηση εγγράφων από φορείς του δημοσίου τομέα που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του ανωτέρω Κώδικα, καθώς και των λοιπών διατάξεων που αφορούν τη χορήγηση εγγράφων από τον εκάστοτε φορέα ή αρχή ή υπηρεσία παραμένει ανεπηρέαστη, όταν περιεχόμενο των εγγράφων αυτών αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. 2...».

12. Στα άρθρα 23 και 168 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007 (Α' 26), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 23 Προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου

1. Το προσωπικό μητρώο συγκροτείται μετά το διορισμό του υπαλλήλου και περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία τα οποία προσδιορίζουν την ατομική, οικογενειακή, περιουσιακή και υπηρεσιακή του κατάσταση σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο.

2. Ειδικότερα το προσωπικό μητρώο περιλαμβάνει: α) Τα στοιχεία της ταυτότητας του υπαλλήλου, ... γ) Αποφάσεις, έγγραφα ή άλλα στοιχεία που αναφέρονται στην υπηρεσιακή γενικά κατάσταση και δραστηριότητα του υπαλλήλου, ... δ) Κάθε άλλο στοιχείο που ο υπάλληλος καταθέτει ο ίδιος στην υπηρεσία του ζητώντας να συμπεριληφθεί στο προσωπικό του μητρώο, εφόσον σχετίζεται με τα υπηρεσιακά του καθήκοντα και είναι πρόσφορο για την αξιολόγηση του. 3. ...

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθορίζονται ο τρόπος τήρησης και ενημέρωσης του προσωπικού μητρώου, κύριου και βοηθητικού, ο χρόνος περιοδικής καταστροφής των εκθέσεων Αξιολόγησης των ουσιαστικών προσόντων, η μετά από αίτηση του υπαλλήλου αφαίρεση στοιχείων, καθώς και η σχετική διαδικασία, όπως και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια».

«Άρθρο 168 Τελικές διατάξεις

1... 5. Όπου στον παρόντα Κώδικα προβλέπεται η έκδοση κανονιστικών πράξεων, έως την έκδοση τους εξακολουθούν να ισχύουν οι υφιστάμενες κατά τη δημοσίευση του για τα αντίστοιχα θέματα, κατά το μέρος που δεν είναι αντίθετες με τις ρυθμίσεις του».

13. Στα άρθρα 1 και 4 του π.δ. 178/2004 «Τρόπος τήρησης και ενημέρωσης του προσωπικού μητρώου των δημοσίων υπαλλήλων ...» (Α' 154), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 23 παρ. 6 του προϊσχύσαντος Υπαλληλικού Κώδικα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2683/1999 (Α' 19), η οποία είναι όμοια

με τη διάταξη του άρθρου 23 παρ. 7 του ισχύοντος Υπαλληλικού Κώδικα, ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 1 Προσωπικό Μητρώο του Υπαλλήλου

1. Το προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία τα οποία προσδιορίζουν την ατομική, οικογενειακή, περιουσιακή και υπηρεσιακή του κατάσταση.

Τα στοιχεία του προσωπικού μητρώου ταξινομούνται ως εξής:

α) Στοιχεία ταυτότητας του υπαλλήλου, τα στοιχεία της συζύγου και των παιδιών του.

β) Στοιχεία περιουσιακής κατάστασης του ίδιου, της συζύγου και των παιδιών του.

Τα στοιχεία αυτά υποβάλλονται από τον υπάλληλο στην υπηρεσία του με υπεύθυνη δήλωση κατά το διορισμό του...

γ) Τίτλοι σπουδών ή άλλα τυπικά προσόντα.

δ) Αποφάσεις, έγγραφα ή άλλα στοιχεία που αναφέρονται στην υπηρεσιακή γενικά κατάσταση και δραστηριότητα του υπαλλήλου (διορισμός, προϋπηρεσία, κλάδος, προαγωγές, μεταβολές, συμμετοχή σε συλλογικά όργανα, κλπ).

ε) Εκθέσεις αξιολόγησης του υπαλλήλου των τελευταίων οκτώ (8) ετών.

στ) Ηθικές αμοιβές Ποινές.

ζ) Άδειες (Αναρρωτικές Λοιπές).

η) Στοιχεία που καταθέτει ο ίδιος ο υπάλληλος στην υπηρεσία του ζητώντας να περιληφθούν στο προσωπικό του μητρώο, εφόσον σχετίζονται με την υπηρεσιακή του κατάσταση ή είναι πρόσφορα για την αξιολόγησή του. 3... ».

«Άρθρο 4 Τήρηση και ενημέρωση των στοιχείων του προσωπικού μητρώου

1. Το προσωπικό μητρώο συγκροτείται με το διορισμό του υπαλλήλου ...

2. Ο προϊστάμενος της οικείας υπηρεσίας προσωπικού είναι υπεύθυνος για την τήρηση, ασφαλή φύλαξη και ενημέρωση όλων των στοιχείων που συγκροτούν το προσωπικό μητρώο, όπως επίσης και για τη διαβίβαση των στοιχείων αυτών, όταν αυτό επιβάλλεται από ειδικές διατάξεις νόμων, αφού προηγουμένως ενημερώσει σχετικά τον υπάλληλο, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση του απορρήτου του περιεχομένου αυτού.

3. Κάθε υπάλληλος δικαιούται να λαμβάνει γνώση του προσωπικού του μητρώου.

4. Πέραν των οριζομένων στις προηγούμενες παραγράφους 2 και 3 και με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 23 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. που κυρώθηκε με το Ν. 2683/1999, αποκλείεται η γνώση και πρόσβαση οιοδήποτε τρίτου στο περιεχόμενο των στοιχείων του προσωπικού μητρώου.

5. Τα στοιχεία του προσωπικού μητρώου καταχωρούνται και υπόκεινται σε επεξεργασία με ηλεκτρονικό τρόπο. Κατά τη καταχώρηση και επεξεργασία λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να αποκλείεται: (α) η πρόσβαση οιασδήποτε τρίτου σε αυτά, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου και (β) η αλλοίωση, καταστροφή, απώλεια των στοιχείων που τηρούνται ηλεκτρονικά.

6. Η τήρηση και επεξεργασία των στοιχείων του προσωπικού μητρώου του υπαλλήλου, καθώς και οι υποχρεώσεις των υπεύθυνων για την τήρηση αυτού, διέπονται συμπληρωματικά από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

14. Στο άρθρο 25 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1756/1988 (Α' 35), ορίζεται ότι:

«Άρθρο 25 Αρμοδιότητες

1... 4. Ο εισαγγελέας πρωτοδικών: α) ... β) δικαιούται να παραγγέλλει στις υπηρεσίες του δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των οργανισμών κοινής ωφέλειας και όλων γενικά των επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα, να παραδώσουν έγγραφα ή να χορηγήσουν αντίγραφά τους, όταν το ζητήσουν νομικά ή φυσικά πρόσωπα που έχουν δικαίωμα ή έννομο συμφέρον, εκτός αν πρόκειται για έγγραφα από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 261 του Κ.Π.Δ.».

Ερμηνεία και εφαρμογή

15. Από τις προαναφερθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, τα ακόλουθα:

16. Στη σύγχρονη έννομη τάξη, εθνική και ενωσιακή, αναγνωρίζονται ως ισοδύναμα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου τόσο το δικαίωμα γνώσης των διοικητικών εγγράφων, είτε αυτά αφορούν στον ενδιαφερόμενο είτε σε τρίτο, όσο και το δικαίωμα του ατόμου στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (αλλιώς «δικαίωμα πληροφοριακής αυτοδιάθεσης» ή δικαίωμα «πληροφοριακού αυτοκαθορισμού»).

17. Το πρώτο από τα παραπάνω δικαιώματα συνιστά ουσιώδη εκδήλωση της θεμελιώδους αρχής της νομιμότητας και της διαφάνειας της δράσης της διοίκησης και βρίσκει συνταγματικό έρεισμα ιδίως στα άρθρα 5Α και 10 παρ. 3 του Συντάγματος. Η άσκησή του διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2690/1999, το οποίο, όπως τροποποιήθηκε και ίσχυε, κωδικοποιήθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 28/2015. Το

δεύτερο από αυτά (η πληροφοριακή αυτοδιάθεση) αποτελεί επίσης θεμελιώδες δικαίωμα του ατόμου και κατοχυρώνεται συνταγματικά στο άρθρο 9Α του Συντάγματος, όπως αυτό προστέθηκε κατά τη συνταγματική αναθεώρηση του έτους 2001. Απολαύουν ισότιμης συνταγματικής προστασίας, καθώς και τα δύο στηρίζονται σε συνταγματικούς κανόνες, που είναι διατάξεις ίσης τυπικής ισχύος (ΣΤΕ 1118/1993) και μεταξύ αυτών δεν υφίσταται ιεραρχική σχέση (ΝΣΚ 50/2021, ΑΠΔΠΧ 6/2013).

18. Με τις διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ¹, η οποία μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με το ν. 2472/1997, ρυθμίστηκαν τα σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ζητήματα. Ήδη από 25-5-2018 ισχύει ενιαία για όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο Γενικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 (ΓΚΠΔ), ο οποίος, λόγω της νομικής του φύσης, έχει άμεση εφαρμογή ως εσωτερικό δίκαιο, ανεξάρτητα από την έκδοση εφαρμοστικού νόμου (ΣΛΕΕ άρθρο 288 εδ. β'). Με τον Κανονισμό καθορίζονται λεπτομερώς οι απαιτήσεις για τη συλλογή και διαχείριση από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς των προσωπικών δεδομένων που αφορούν στα φυσικά πρόσωπα και θεσπίζεται αυξημένη προστασία των τελευταίων έναντι της επεξεργασίας αυτής, παράλληλα με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Με τις διατάξεις του επιδιώκεται η εναρμόνιση των δύο έννομων αγαθών, ώστε να «συμβιβάζεται η πρόσβαση του κοινού σε επίσημα έγγραφα με το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του παρόντος κανονισμού» σύμφωνα με το άρθρο 86 αυτού. Τέλος, με το άρθρο 94 παρ. 1 του Κανονισμού καταργήθηκε η Οδηγία 95/46/ΕΚ.

19. Συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής του ΓΚΠΔ λήφθηκαν με το ν. 4624/2019, ο οποίος, μεταξύ άλλων, εξειδίκευσε τους κανόνες του πρώτου (βλ. αιτιολογική έκθεση του νόμου) και αντικατέστησε το νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει τη συγκρότηση και λειτουργία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Με το άρθρο 84 του νόμου αυτού καταργήθηκε ο ν. 2472/1997 κατά το μέρος που είχε ενσωματώσει την Οδηγία 95/46/ΕΚ.

20. Δεδομένου ότι ο ΓΚΠΔ κατήργησε και αντικατέστησε την Οδηγία 95/46/ΕΚ και οι κρίσιμες διατάξεις του έχουν κατ' ουσίαν ταυτόσημο περιεχόμενο με εκείνο των κρίσιμων διατάξεων της Οδηγίας, η νομολογία και οι γνωμοδοτήσεις που έχουν εκδοθεί με βάση τις διατάξεις του ν. 2472/1997, που ενσωμάτωσε την Οδηγία στο εθνικό δίκαιο, έχουν κατ'

¹ Οι απαρχές της θεσμοθετημένης προστασίας του εν λόγω δικαιώματος εντοπίζονται ήδη στην 108/1981 Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης.

αρχήν εφαρμογή και όσον αφορά τον Κανονισμό (πρβλ. ΔΕΕ C-597/2019, σκ. 107, C-42/2019, σκ. 29). Το ίδιο ισχύει και σε σχέση με το άρθρο 5 του ν. 2690/1999, το οποίο εξακολουθεί να ισχύει κατά τη ρητή πρόβλεψη της διάταξης του άρθρου 42 του ν. 4624/2019 (ΝΣΚ 50/2021, 71/2020, Σπ. Βλαχόπουλου, Προστασία των προσωπικών δεδομένων και πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα, Εισήγηση στην ΕΣΔΙ, 2019).

21. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, υπό την ισχύ του ν. 2472/1997, παγίωσε τη θέση ότι οι ρυθμίσεις των δύο νομοθετημάτων αφορούσαν σε διαφορετικά καταρχήν πεδία και απέβλεπαν σε διαφορετικούς στόχους. Σε ορισμένα σημεία επικαλύπτονταν χωρίς η μία ρύθμιση να εξοστρακίζει την άλλη, παρά μόνο όταν δεν υπήρχε δυνατότητα σύγκλισης (ΟΛΝΣΚ 63/2008, ΝΣΚ 123/2020, 51/2017, 190/2015, 394/2014, 12, 266/2011 κ.ά.). Στο πλαίσιο αυτό είχε, επίσης, κριθεί ότι αν συγκεκριμένη περίπτωση ενέπιπτε στις απαγορεύσεις του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 (Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας), τότε δεν εφαρμοζόταν ο ν. 2472/1997, καθώς δεν είχε πεδίο εφαρμογής. Εάν, αντίθετα, η εξεταζόμενη περίπτωση δεν ενέπιπτε στις απαγορεύσεις αυτές, τότε εφαρμόζονταν οι διατάξεις του ν. 2472/1997, προς περαιτέρω διερεύνηση της δυνατότητας ή μη χορήγησης εγγράφων που αφορούσαν σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (ενδεικτικά, ΟΛΝΣΚ 139/2009, 63/2008, 535/2008, 209/2005, ΝΣΚ 50/2021, 7/2020, 7/2019, 247/2015, 394/2014, 312/2013, 500/2011, 589/2005).

22. Το δικαίωμα πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα κατά το άρθρο 5 του ν. 2690/1999 ασκείται, κατόπιν αίτησης, είτε με επιτόπια μελέτη είτε με χορήγηση αντιγράφων. Για τη θεμελίωσή του δεν απαιτείται καταρχήν η επίκληση και απόδειξη εννόμου συμφέροντος, αλλ' αρκεί η συνδρομή ευλόγου ενδιαφέροντος [ΟλΣτΕ 94/2013 (σκ. 13), ΣτΕ 205, 3130/2000, 841/1997]. Είναι εύλογο το ενδιαφέρον όταν, αντικειμενικά, διαπιστώνεται κάποια προσωπική έννομη σχέση, έστω και χαλαρή (ΝΣΚ 190/2015, 312/2013), του ενδιαφερόμενου με το περιεχόμενο των εγγράφων [ΣτΕ 3938/2013, 1214/2000, ΟΛΝΣΚ 19/2017, 139/2009, 535/2008, ΝΣΚ 71/2020, 589/2005], όχι όμως και το ενδιαφέρον κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση των γενικών καθηκόντων των διοικητικών υπηρεσιών και για την τήρηση των νόμων εν γένει (ΣτΕ 1187/2019, 1214/2000, ΟΛΝΣΚ 139/2009, 535/2008, ΝΣΚ 71/2020).

23. Τα αιτούμενα έγγραφα πρέπει να προσδιορίζονται με σαφήνεια, ατομικά ή με βάση κριτήριο ικανό να τα κατατάξει σε ορισμένη κατηγορία ή ομάδα προς ευχερή αναζήτηση ή ανεύρεσή τους, καθώς δεν υποχρεούται η διοίκηση να αναλίσκεται σε χρονοβόρες και επίπονες αναζητήσεις, με υπέρμετρη απασχόληση της υπηρεσίας προς εντοπισμό,

συλλογή και καταγραφή των στοιχείων [ΑΠ 148/2013 (ποιν.), ΟΛΝΣΚ 727/2001, ΝΣΚ 75/2020, με τις εκεί παραπομπές].

24. Διοικητικά έγγραφα, κατά την έννοια του άρθρου 5 του ν. 2690/1999, νοούνται όχι μόνον αυτά που συντάσσονται από τις δημόσιες αρχές, αλλά και κάθε άλλο έγγραφο που υποβλήθηκε από ιδιώτη, είτε ως δικαιολογητικό είτε ως προϋπόθεση (αιτιολογία) για την έκδοση διοικητικής πράξης, δηλαδή κάθε έγγραφο το οποίο χρησιμοποιήθηκε ή λήφθηκε υπόψη για τον καθορισμό της διοικητικής δράσης ή τη διαμόρφωση της κρίσης του διοικητικού οργάνου (ΟΛΝΣΚ 535/2008, 209/2005, 727/2001, 482/1995, 436/1992, ΝΣΚ 71/2020, 31/2015, 343/2012, 12/2011, 243/2000, ΓνΕισΑΠ 1/2005, 2/2003) ή μνημονεύεται με οποιονδήποτε τρόπο σε διοικητικό έγγραφο (ΟΛΝΣΚ 535/2008, 436/1992, ΝΣΚ 210/2013, 92/2004) και με τον τρόπο αυτό έχει καταστεί δημόσιο έγγραφο (ΟΛΝΣΚ 17/2018, 139/2009).

25. Στα έγγραφα που χορηγούνται ελεύθερα σε κάθε διοικούμενο με τις προϋποθέσεις του παραπάνω άρθρου, των οποίων ενδεικτική και όχι περιοριστική μνεία γίνεται σε αυτό (παρ. 1 εδ. β'), περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και τα πρακτικά υπηρεσιακών συμβουλίων (ΝΣΚ 50/2021, 345/2012, 500/2011, 589/2005), οι εισηγήσεις (ΝΣΚ 318/2016), τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται από ιδιώτες για την έκδοση διοικητικής πράξης (ΝΣΚ 50/2021, 111/2021, ΑΠΔΠΧ 52/2012), οι βεβαιώσεις.

26. Ιδιωτικά έγγραφα, τα οποία απλώς φυλάσσονται σε δημόσια υπηρεσία, μπορεί να χορηγηθούν με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ν. 2690/1999, δηλαδή εφόσον υπάρχει συνάφεια του εγγράφου με υπόθεση του αιτούντος που εκκρεμεί στις δημόσιες υπηρεσίες ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές (ΝΣΚ 111/2020, 266/2011, 384/2009, 518/2000) και γίνεται επίκληση ειδικού εννόμου συμφέροντος. Το ειδικό έννομο συμφέρον της διάταξης αυτής ταυτίζεται με την έννοια του εννόμου συμφέροντος του άρθρου 902 του Αστικού Κώδικα (ΟΛΝΣΚ 63/2008, ΝΣΚ 71, 75/2020, 111/2020, 266/2011, 49/2009, 589/2005) και σε αυτό συγκαταλέγεται το αγόμενο σε επιδίωξη δικαστικής προστασίας [ΟΛΝΣΚ 63/2008, 727/2001, ΝΣΚ 75/2020, 7/2019]. Δεν αρκεί πάντως η αόριστη επίκληση ότι θα γίνει νόμιμη χρήση των εγγράφων, χωρίς αναφορά ειδικότερου λόγου που θεμελιώνει έννομο συμφέρον (ΓνΕισΑΠ 1/2005).

27. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του ν. 2690/1999, το δικαίωμα γνώσης εγγράφων (διοικητικών ή ιδιωτικών που φυλάσσονται σε δημόσιες υπηρεσίες) δεν υφίσταται, όταν αφορούν στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου ή εάν παραβλάπτεται απόρρητο που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Γίνεται, πάντως, δεκτό, ενόψει της σπουδαιότητας για το κράτος δικαίου του δικαιώματος γνώσης, η οποία επιβάλλει την

απρόσκοπτη εξυπηρέτησή του, ότι επιβάλλεται η στενή ερμηνεία των εξαιρέσεων στην ικανοποίησή του [ΟΛΝΣΚ 535/2008, ΝΣΚ 13, 310/2016, 210/2013, 62/2012, ΕισΑΠ 6/2006, Κ. Χρυσόγονου, Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, εκδ. 2002, σ. 395, Χ. Χρυσανθάκη, Η σχέση κράτους – πολίτη (1996), σ. 32].

28. Οι διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 4-6 του π.δ. 178/2004, το οποίο εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του προϊσχύσαντος υπαλληλικού κώδικα (ν. 2683/1999) και εξακολουθεί να ισχύει σύμφωνα με το άρθρο 168 παρ. 5 του ήδη ισχύοντος ως άνω κώδικα, όπως έχει κριθεί (ΟΛΝΣΚ 63/2008, ΝΣΚ 310/2016, 394/2014, 165/2008, 589/2005), δεν καθιερώνουν απόρρητο κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν. 2690/1999. Με την αναφορά σε απόρρητο ο νομοθέτης, λόγω της ιδιότητας των στοιχείων του προσωπικού μητρώου των υπαλλήλων ως δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θέλησε να τονίσει ότι η πρόσβαση σε αυτά αποκλείεται, πλην των αναφερομένων στις ίδιες ως άνω διατάξεις περιπτώσεων, και, συνεπώς, ο τρίτος δικαιούται να λάβει γνώση αυτών κατά τη σχετική περί προσωπικών δεδομένων νομοθεσία.

29. Εξάλλου, ο χαρακτηρισμός ενός εγγράφου ως «εμπιστευτικού», τόσο από τη διοίκηση, όσο και από τον ιδιώτη συντάκτη του, εάν δεν συντρέχει άλλη περίπτωση που καθιστά μη νόμιμη την αίτηση για πρόσβαση τρίτου σε αυτό, δεν το καθιστά απόρρητο κατά την παραπάνω έννοια και δεν αρκεί για τη μη ικανοποίηση του αιτήματος για τη χορήγηση αντιγράφου (ΝΣΚ 177/2018, ΓνΕισΑΠ 1/2005).

30. Περαιτέρω, βασικές αρχές που, κατά τον ΓΚΠΔ, διέπουν την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων είναι η νομιμότητα, η αντικειμενικότητα και η διαφάνεια, η συλλογή τους για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και η μη υποβολή τους σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς («περιορισμός του σκοπού»). Πρέπει δε τα εν λόγω δεδομένα να είναι κατάλληλα, συναφή και να περιορίζονται στα αναγκαία για τους σκοπούς, για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία («ελαχιστοποίηση των δεδομένων»). Παράλληλα, θεσμοθετείται η αρχή της λογοδοσίας, κατά την οποία ο υπεύθυνος της επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει την τήρηση των προαναφερόμενων αρχών και των επιμέρους υποχρεώσεών του, ως ασφαλιστική δικλείδα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, δοθέντος ότι δεν προβλέπεται πλέον χορήγηση άδειας για την επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα («ευαίσθητων» κατά την ορολογία του προϊσχύοντος ν. 2472/1997) από την εποπτική αρχή, που στην Ελλάδα είναι η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Ειδικότερα, τα τελευταία προσδιορίζονται

περιοριστικά στο άρθρο 9 του ΓΚΠΔ και περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων δεδομένα που αφορούν την υγεία. Η επεξεργασία τους, μορφή της οποίας είναι και η κοινολόγησή τους με τη διαβίβαση των εγγράφων που τα περιέχουν σε τρίτους, απαγορεύεται. Κατ' εξαίρεση, είναι επιτρεπτή εάν συγκατατίθεται το υποκείμενο των δεδομένων ή εάν συντρέχει άλλος λόγος εξαίρεσης από τους απαριθμούμενους στην παραπάνω διάταξη, ένας από τους οποίους είναι και όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων (άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. στ' ΓΚΠΔ).

31. Στις διατάξεις του ν. 4624/2019 προβλέπεται ότι η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων από δημόσιο φορέα είναι επιτρεπτή για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας του φορέα (άρθρο 5). Στο άρθρο 26 ρυθμίζεται, ως ειδικότερη μορφή επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιο φορέα, η διαβίβαση αυτών σε τρίτο ιδιώτη (παράγραφος 2). Η επεξεργασία αυτή είναι επιτρεπτή, προκειμένου μεν περί απλών προσωπικών δεδομένων, όταν, μεταξύ άλλων περιπτώσεων, είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων και ο τρίτος δεσμεύθηκε έναντι του δημόσιου φορέα που του διαβίβασε τα δεδομένα ότι θα τα επεξεργαστεί μόνο για τον σκοπό για τον οποίο διαβιβάστηκαν (άρθρο 26 παρ. 2 περιπτ. γ'). Προκειμένου δε περί ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι επιτρεπτή, όταν πληρούνται οι όροι επεξεργασίας απλών δεδομένων της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού και επιπροσθέτως συντρέχει μία από τις εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες επιτρέπεται η επεξεργασία των ειδικών κατηγοριών δεδομένων, στις οποίες περιλαμβάνεται και η περίπτωση κατά την οποία η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων (άρθρο 26 παρ. 3 σε συνδυασμό με το άρθρο 9 παρ. 2 περ. στ' ΓΚΠΔ)

32. Συμπερασματικά, από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει ότι η επίκληση και απόδειξη από τον τρίτο ειδικού εννόμου συμφέροντος στο πρόσωπό του, συνιστάμενου στην αναγκαιότητα των στοιχείων που ζητά για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων, είτε σε δικαστική διαδικασία είτε σε διοικητική ή τυχόν εξωδικαστική διαδικασία (βλ. αιτιολογική σκέψη 52 του Κανονισμού), αποτελεί και στην περίπτωση των προσωπικών δεδομένων ειδικών κατηγοριών αυτοτελή νομική βάση για την κατ' εξαίρεση χορήγησή τους, χωρίς, πλέον, να απαιτείται η προηγούμενη γνωστοποίηση και λήψη άδειας από την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

33. Στη συγκεκριμένη νομική βάση συμπεριλαμβάνεται κατεξοχήν η περίπτωση κατά την οποία τα στοιχεία ζητούνται για δικαστική χρήση στο πλαίσιο συγκεκριμένης δίκης,

εκκρεμούς ή επικείμενης (ΝΣΚ 565/2011. Βλ. και τις ΟΛΝΣΚ 63/2008, 727/2001, ΝΣΚ 150/2012, 345/2012, 165/2008, ΑΠΔΠΧ 21/2011). Μάλιστα, υπό την ισχύ του ΓΚΠΔ και του ν. 4624/2019, στις διατάξεις των οποίων η συναφής βάση για τη χορήγηση εγγράφων ορίζεται ως «*θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων*», δεν καταλείπεται οποιαδήποτε αμφιβολία. Σε κάθε περίπτωση, ο λήπτης των εγγράφων απαιτείται να δεσμευτεί ότι θα τα χρησιμοποιήσει για το συγκεκριμένο σκοπό που του χορηγούνται. Επομένως, οφείλει να προσδιορίσει επαρκώς τη σκοπούμενη δικαστική χρήση, ώστε εκ του συγκεκριμένου σκοπού να οριοθετείται και η έκταση των αναγκαίων και πρόσφορων για το σκοπό αυτό στοιχείων που επιτρέπεται να χορηγηθούν.

34. Εφόσον συντρέχει κάποιος από τους λόγους, οι οποίοι νομιμοποιούν, καταρχήν, τη χορήγηση εγγράφων που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (απλά ή ειδικών κατηγοριών), προσαπαιτείται η εφαρμογή των αρχών που διέπουν την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, με βάση τις οποίες θα κριθεί τελικά από τον υπεύθυνο επεξεργασίας σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση αν υπάρχει η δυνατότητα να χορηγηθούν αυτά, με βάση το περιεχόμενο του εκάστοτε αιτήματος και τα περιστατικά της συγκεκριμένης περίπτωσης. Σύμφωνα δε με την αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων (άρθρο 5 παρ. 1 περ. γ' του ΓΚΠΔ), τα δεδομένα πρέπει να είναι κατάλληλα, συναφή και να περιορίζονται στο μέτρο που είναι αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία.

35. Αναγκαιότητα υπάρχει μόνον όταν ο σκοπός δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα ηπιότερα μέσα (ΝΣΚ 345/2012, 500/2011, 357/2011, ΑΠΔΠΧ 19/2010, 8-9/2005). Δεν αποτελεί πάντως ηπιότερο μέσο, ούτε μπορεί να προβληθεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ως λόγος άρνησης χορήγησης εγγράφων που ζητούνται για δικαστική αξιοποίησή τους, η δυνατότητα να ζητηθούν αυτά από το δικαστήριο εφόσον κριθούν αναγκαία, δοθέντος ότι η διοίκηση έχει άμεση και αυτοτελή υποχρέωση να εξετάζει και να ικανοποιεί, εφόσον είναι νόμιμα, τα αιτήματα των διοικούμενων για χορήγηση εγγράφων (πρβλ. ΟΛΝΣΚ 17/2018).

36. Η κρίση για το αν σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση πληρούνται οι προϋποθέσεις ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης σε έγγραφα ανήκει στην αρμοδιότητα της δημόσιας υπηρεσίας που είναι υπεύθυνη για την επεξεργασία των δεδομένων με τη μορφή της χορήγησης εγγράφων [ΟΛΝΣΚ 17/2018, 727/2001, ΝΣΚ 50/2019 (ατομ.)]. Σε κάθε περίπτωση, όμως, πριν από την τελική πρόκριση του δικαιώματος πρόσβασης σε έγγραφα ή του δικαιώματος πληροφοριακής αυτοδιάθεσης, πρέπει να αναζητούνται, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, λύσεις για την αμοιβαία ικανοποίησή τους και

την πρακτική εναρμόνισή τους, μέσω συγκεκριμένων μεθόδων απόκρυψης των πληροφοριών που αναφέρονται σε τρίτα πρόσωπα, οι οποίες δεν είναι αναγκαίες για την ικανοποίηση του σκοπού που επιδιώκει το πρόσωπο που ζητεί την πρόσβαση στα στοιχεία που παρέχουν τέτοιου είδους πληροφορίες. Τέτοιου είδους μέθοδοι είναι η ανωνυμοποίηση, η χορήγηση αποσπάσματος, όπως επίσης και η προσήκουσα πληροφόρηση εκ μέρους της διοίκησης αντί της αυτούσιας χορήγησης του εγγράφου (Γκέρτσου/Πρεβεδούρου/Πυργάκη, ΕρμΚΔιοικΔ, σ. 69, βλ. και Βλαχόπουλου, Διαφάνεια της κρατικής δράσης και Προστασία προσωπικών δεδομένων, Αθήνα – Κομοτηνή (2007), σ. 154-160, βλ. επίσης ΣτΕ 292/2019, ΝΣΚ 130/2020 και από τις αποφάσεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ενδεικτικά, 43/2018, 14, 29/2017, 73, 103/2016, 166/2011, 33, 66/2009 κ.ο.κ.).

37. Τυχόν απόρριψη του αιτήματος χορήγησης εγγράφων έχει εκτελεστό χαρακτήρα και προσβάλλεται ακυρωτικά (ΣτΕ 2125/2020, 1648, 2294/2019, 2913/2012, 3855/2010, ΟΛΝΣΚ 727/2001), ως εκ τούτου πρέπει να είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη (ΟΛΣτΕ 94/2013, ΣτΕ 1861/2016, 4588/2015, 1807, 3308/2007, ΟΛΝΣΚ 17/2018, 727/2001), ιδίως, μάλιστα, αν η διοίκηση κρίνει ότι ο αιτών δεν θεμελιώνει έννομο συμφέρον για πρόσβαση στα έγγραφα (ΝΣΚ 318/2016).

38. Εάν η διοίκηση κρίνει ότι μπορεί να χορηγήσει τα έγγραφα, οφείλει προηγουμένως να ενημερώσει τα υποκείμενα των δεδομένων, ακόμη και στην περίπτωση που δεν απαιτείται η συγκατάθεσή τους (ΣτΕ 1817/2018, 1847/2017, ΟΛΝΣΚ 17/2018, 63/2008).

39. Τέλος, η προβλεπόμενη στο άρθρο 25 παρ. 4 περ. β' του ν. 1756/1988 εισαγγελική παραγγελία προς τους φορείς του δημοσίου τομέα για χορήγηση εγγράφων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα αποτελεί, κατά την κρατούσα γνώμη, δικαστική διάταξη, που είναι υποχρεωτική για τη διοίκηση, με την επιφύλαξη ότι δεν πρόκειται για τα έγγραφα του άρθρου 261 (ήδη 263) ΚΠΔ [ΑΠ 148/2013 (ποιν.), ΓνΕισΑΠ 13/2021, 4/2014, 1/2005, ΕγκΕισΑΠ 6/2006, 5/1998, ΝΣΚ 183/2020, 441/2013, 150/2012, 384/2009, 143/2009, 430/2007]. Κατά κοινή παραδοχή, όμως, απλή διαβίβαση της αίτησης προς τη διοίκηση για την προσήκουσα εκ μέρους της εκτίμηση και για τις νόμιμες ενέργειές της, χωρίς διατύπωση γνώμης του Εισαγγελέα και χωρίς σαφή εντολή για χορήγηση του αιτούμενου εγγράφου, δεν υποχρεώνει το αρμόδιο διοικητικό όργανο να παρέχει την πρόσβαση στα έγγραφα (ΣτΕ 1847/2017, ΑΠ 148/2013 (ποιν.), ΟΛΝΣΚ 380/2000, ΝΣΚ 183/2020, 441/2013, 150/2012, 94/2001, ΓνΕισΑΠ 13/2021, 4/2014, 1/2005, ΕγκΕισΑΠ 6/2006, 5/1998, ΑΠΔΠΧ 3/2003, 3/2009 κ.ο.κ.), παρά μόνο να επιληφθεί και να απαντήσει αιτιολογημένα σε αυτόν που τα ζητεί.

40. Στην προκειμένη περίπτωση, το έγγραφο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών, με το οποίο διαβιβάστηκε στην ερωτώσα υπηρεσία η από 12-1-2021 αίτηση χορήγησης εγγράφων της Ι.Γ. για την κατά το νόμο εκτίμηση των διαλαμβανομένων στην αίτηση και τις νόμιμες ενέργειες, δεν αποτελεί εισαγγελική εντολή, κατά την έννοια του άρθρου 25 παρ. 4 του ν. 1756/1988 και δεν δεσμεύει τη διοίκηση σε χορήγηση των αιτούμενων αντιγράφων. Επομένως, η διοίκηση οφείλει να εξετάσει την αίτηση κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα και να ενεργήσει αναλόγως.

41. Η παραπάνω αίτηση είναι ορισμένη, καθώς σε αυτήν εξειδικεύονται τα έγγραφα των οποίων ζητούνται αντίγραφα και προσδιορίζεται ο λόγος για τον οποίο ζητούνται. Η γενόμενη μνεία στην αίτηση ότι ζητούνται οι «πλήρεις φακέλοι» δεν της προσδίδει αοριστία, διότι οι υπηρεσιακοί φακέλοι των παραπάνω κατηγοριών που ζητούνται (μεταθέσεων, αποσπάσεων, αδειών, συνταξιοδοτήσεων) περιορίζονται, ουσιαστικά, στα έγγραφα που προσδιορίζονται ειδικότερα με την αίτηση. Πέραν δε των προαναφερομένων εγγράφων, επιπρόσθετα στοιχεία που έχουν ενδεχομένως περιληφθεί στους οικείους φακέλους, όπως π.χ. υπεύθυνες δηλώσεις του υπαλλήλου, δικαιολογητικά ή υπομνήματα, υποβληθέντα αρχικά ή μεταγενέστερα κατά την εξέταση των αιτημάτων από το υπηρεσιακό συμβούλιο, δεν συνεπάγονται εκτεταμένη έρευνα εκ μέρους της αρμόδιας για τη χορήγηση των στοιχείων υπηρεσίας, αλλά απλή επισκόπηση του περιεχομένου του φακέλου.

42. Περαιτέρω, τα στοιχεία που συγκροτούν τους φακέλους των μεταθέσεων και των αποσπάσεων και της χορήγησης αδειών ανατροφής τέκνου, από τους οποίους ζητούνται αντίγραφα, έχουν χαρακτήρα διοικητικών εγγράφων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα των υπαλλήλων, χωρίς αυτά να εμπίπτουν στις εξαιρέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν. 2690/1999. Το ίδιο ισχύει και για τα δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με την αίτηση παραίτησης. Συγχρόνως, αποτελούν περιεχόμενο του προσωπικού μητρώου των παραπάνω υπαλλήλων ή είναι άρρηκτα συναρτώμενα με αυτό, όπως τα πρακτικά του υπηρεσιακού συμβουλίου με θέμα υπηρεσιακές μεταβολές, όπως είναι η μετάθεση και η απόσπαση, οι οποίες αποτελούν περιεχόμενο του προσωπικού μητρώου, ώστε να μη νοείται η διαφορετική αντιμετώπισή τους από την άποψη της προσβασιμότητας σε αυτά. Λόγω της αμέσως προαναφερομένης ιδιότητας των αιτούμενων στοιχείων δεν αρκεί (παραπάνω, παρ. 28), το εύλογο ενδιαφέρον της αιτούσας, ως τρίτης, για τη λήψη αντιγράφων τους, αλλ' απαιτείται η επίκληση και απόδειξη από αυτήν της ύπαρξης εννόμου συμφέροντος για τη γνώση τους.

43. Αντίθετα, έχουν ιδιωτικό χαρακτήρα και για τη γνώση τους απαιτείται το ειδικό έννομο συμφέρον της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 οι έγγραφες δηλώσεις των υπαλλήλων και έγγραφα ή δικαιολογητικά σχετικά με τη συνδρομή προσωπικού λόγου για την κατά περίπτωση αιτούμενη υπηρεσιακή μεταβολή ή άδεια, τα οποία δεν προβλέπονται από τις διατάξεις που ρυθμίζουν την έκδοση των σχετικών πράξεων και δεν επιστηρίζουν την έκδοσή τους. Συνεπώς, έγγραφα που περιέχουν τέτοιους λόγους, προερχόμενα από ιδιώτες και εφόσον δεν μνημονεύονται, οπωσδήποτε, στις σχετικές διοικητικές πράξεις, δεν προσλαμβάνουν το χαρακτήρα του διοικητικού εγγράφου κατά τα προαναφερόμενα.

44. Περαιτέρω, κατά την ενώπιον του Τμήματος συζήτηση μεταξύ των μελών αυτού, διατυπώθηκαν δύο γνώμες:

Κατά τη **γνώμη της πλειοψηφίας**, η οποία απαρτίστηκε από τον Αντιπρόεδρο ΝΣΚ Θεόδωρο Ψυχογιό και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Κωνσταντίνο Κατσούλα, Αλέξανδρο Ροϊλό, Ελένη Πασαμιχάλη, Ιουλία Σφυρή και Ευστράτιο Ηλιαδέλη (ψήφοι έξι – 6), με την οποία συντάχθηκε και η Εισηγήτρια Πάρεδρος ΝΣΚ, έννομο συμφέρον για τη λήψη τόσο των διοικητικών εγγράφων του προσωπικού μητρώου όσο και, καταρχήν, των προαναφερομένων ιδιωτικών εγγράφων, υφίσταται στο πρόσωπο της αιτούσας ενόψει της δικαστικής επιδίωξης δικαιωμάτων της για την προστασία της προσωπικότητάς της και, ειδικότερα, τόσο για την υποστήριξη της έγκλησης κατά των παραπάνω υπαλλήλων για τα αδικήματα της συκοφαντικής δυσφήμισης και της ψευδούς κατάθεσης, που, κατά την ίδια, τελέσθηκαν με την εκ μέρους τους προβολή δυσφημιστικών ισχυρισμών σε βάρος της, όσο και για την αναζήτηση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης από τις συναφείς πράξεις ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων.

45. Στη συγκεκριμένη κρίση συνηγορεί και το γεγονός ότι η διοίκηση δεν δύναται να υπεισέλθει και να αξιολογήσει την ad hoc αποδεικτική αξία και βαρύτητα, ακόμη και ως δικαστικών τεκμηρίων (ΝΣΚ 500/2011), των αιτούμενων εγγράφων, για την υποστήριξη της έγκλησης και για τη θεμελίωση της αγωγής της αιτούσας, η οποία ανήκει στην κυριαρχική κρίση των αρμοδίων δικαστηρίων (σχετικά με την αναρμοδιότητα της διοίκησης να αποφανθεί για τα παραπάνω ζητήματα, βλ. ΟΛΝΣΚ 139/2009, 63/2008, ΝΣΚ 394/2014, 357/2011, 500/2011 πρβλ. ΝΣΚ 524/2006, ΑΠΔΠΧ 92/2011, πρβλ. ΑΠΔΠΧ 6/2013).

46. Σημειώνεται, άλλωστε, ότι η αιτούσα ήδη γνωρίζει το περιεχόμενο των περισσότερων από τα αιτούμενα έγγραφα, με την ιδιότητά της ως Προϊσταμένης της υπηρεσίας στην οποία ανήκαν οι προαναφερόμενοι υπάλληλοι, η οποία παρέλαβε τις αιτήσεις και τα

συνημμένα έγγραφα και δικαιολογητικά και τα διαβίβασε αρμοδίως, διατυπώνοντας, μάλιστα, υπηρεσιακή γνώμη για την ικανοποίηση ή μη των σχετικών αιτημάτων.

47. Είναι δε τα αιτούμενα στοιχεία κατάλληλα, με την επιφύλαξη των διαλαμβανομένων στην επόμενη παράγραφο, και συναφή προς τον παραπάνω σκοπό για τον οποίο υποβάλλονται σε επεξεργασία με τη διαβίβασή τους στην αιτούσα ως τρίτη, καθώς το περιεχόμενο των φερόμενων δυσφημιστικών ισχυρισμών, κατά το μέρος που με αυτούς προβάλλεται ότι η επιδίωξη των υπαλλήλων να απομακρυνθούν από την υπηρεσία της οποίας αυτή προΐστατο, με μετάθεση, απόσπαση, άδεια ανατροφής τέκνου και παραίτηση κατά περίπτωση, ήταν αποτέλεσμα της ανοίκειας συμπεριφοράς της, συσχετίζεται με το περιεχόμενο των αιτούμενων υπηρεσιακών εγγράφων, τα οποία αφορούν, ακριβώς, στις ως άνω μεταθέσεις, αποσπάσεις, άδειες ανατροφής τέκνου και παραιτήσεις των υπαλλήλων.

48. Επισημαίνεται, όμως, ότι ειδικά στην περίπτωση κατά την οποία στους παραπάνω φακέλους μετάθεσης, απόσπασης, άδειας γονικής παροχής και παραίτησης έχουν συμπεριληφθεί έγγραφα συνταχθέντα από αυτούς, με τα οποία έχει, πράγματι, προβληθεί ως λόγος για την επιδιωκόμενη υπηρεσιακή μεταβολή η συμπεριφορά της Προϊσταμένης τους, αυτά δεν είναι κατάλληλα για το συγκεκριμένο σκοπό για τον οποίο ζητούνται, όπως ο σκοπός αυτός οριοθετείται από το περιεχόμενο της εξεταζόμενης αίτησης (δηλαδή της υποστήριξης της ήδη υποβληθείσας έγκλησης και της αγωγής που πρόκειται να ασκήσει στη βάση των συγκεκριμένων περιστατικών και εγγράφων που η ίδια ιστορεί στην αίτησή της). Και τούτο διότι η ύπαρξη εγγράφου με το παραπάνω περιεχόμενο δεν αποδεικνύει την αναλήθεια των καταγγελιών, αναφορών και καταθέσεων των εν λόγω υπαλλήλων, κατά το αντίστοιχο μέρος τους, αλλ' αντίθετα τις επιβεβαιώνει και άρα δεν θα μπορούσε να αποδείξει το συκοφαντικό και ψευδή χαρακτήρα των εν λόγω ισχυρισμών. Υπ' αυτή την έννοια, δεν πληρούται το κριτήριο της καταλληλότητας του συγκεκριμένου ως άνω στοιχείου και άρα, εάν πράγματι υφίσταται τέτοιο έγγραφο, δεν δικαιολογείται η χορήγησή του σε ικανοποίηση της ήδη εκκρεμούς αίτησης.

49. Σε αντίθετη περίπτωση, μπορεί να χορηγηθεί στην αιτούσα, ως ηπιότερο και αναγκαίο μέσο για την ικανοποίηση του δικαιώματος γνώσης που έχει η αιτούσα, αντί της αυτούσιας χορήγησης των αιτούμενων εγγράφων που δεν κρίνεται αναγκαία, βεβαίωση περί της ανυπαρξίας σχετικής αναφοράς στο πρόσωπό της, στα συγκεκριμένα έγγραφα που ζητούνται κατά το ιστορικό. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται αμοιβαία ικανοποίηση των δικαιωμάτων γνώσης και προστασίας των προσωπικών δεδομένων με την πρακτική

εναρμόνισή τους και αποφεύγεται η εντονότερη επεξεργασία στοιχείων που ενδεχομένως περιέχουν πληροφορίες απτόμενες και προσωπικών δεδομένων ειδικών κατηγοριών.

50. Η εν λόγω βεβαίωση για κάθε υπάλληλο θα χορηγηθεί αφού προηγουμένως: α) η αιτούσα δηλώσει υπεύθυνα ότι θα τη χρησιμοποιήσει αποκλειστικά για τους λόγους που αναφέρονται στην αίτησή της και β) ενημερωθεί σχετικά ο υπάλληλος στον οποίο αυτή αναφέρεται.

51. Όσον αφορά στον υπάλληλο Γ.Δ., η αιτούσα δεν θεμελιώνει έννομο συμφέρον για τη χορήγηση των εγγράφων που σχετίζονται με αυτόν, εφόσον αυτή δεν ισχυρίζεται ότι ο ως άνω υπάλληλος ζήτησε την απόσπασή του και την παράτασή της εξαιτίας της συμπεριφοράς της.

52. Περαιτέρω, οι αποφάσεις των αδειών κάθε είδους, τις οποίες έλαβε η, ομοίως εγκαλουμένη από την αιτούσα, υπάλληλος Α.Κ. κατά το διάστημα των δύομισιη περίπου μηνών από 11-9-2017, για το οποίο και μόνον προβάλλεται συγκεκριμένος ισχυρισμός, έχουν επίσης χαρακτήρα διοικητικών εγγράφων και περιλαμβάνονται (πλην των κανονικών αδειών) στο προσωπικό μητρώο της υπαλλήλου. Περιέχουν δε προσωπικά δεδομένα αυτής και ειδικά οι αναρρωτικές άδειες προσωπικά δεδομένα ειδικών κατηγοριών (ευαίσθητα).

53. Η σκοπούμενη δικαστική χρήση εκ μέρους της αιτούσας των αποφάσεων, με τις οποίες η ίδια, ως Προϊσταμένη, χορήγησε άδειες στην υπάλληλο Α.Κ. κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα, για την απόδειξη της αναλήθειας των φερομένων ψευδών και δυσφημιστικών ισχυρισμών της τελευταίας σε βάρος της σε σχέση με τη λήψη αυτών των αδειών, παρέχει νομική βάση και θεμελιώνει το έννομο συμφέρον της για τη λήψη των προκειμένων στοιχείων, τα οποία είναι κατάλληλα και συναφή για το σκοπό που ζητούνται. Εξάλλου, η αιτούσα τελεί ήδη σε γνώση των συγκεκριμένων δεδομένων στα οποία ζητεί την πρόσβαση, η δε περαιτέρω δικαστική χρήση τους δεν βλάπτει υπέρτερο έννομο συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων αυτών και, σε κάθε περίπτωση, απόκειται αποκλειστικά στο δικαστήριο και όχι στη διοίκηση η εκτίμηση της αποδεικτικής τους αξίας και βαρύτητας στο πλαίσιο της δίκης για την οποία προορίζονται. Όπως, όμως, και στην περίπτωση των λοιπών υπαλλήλων, ο σκοπός για τον οποίο ζητούνται τα παραπάνω στοιχεία εξυπηρετείται επαρκώς από τη χορήγηση βεβαίωσης, με την οποία να πιστοποιείται, εφόσον τούτο ισχύει, ότι χορηγήθηκαν στην Α.Κ. οι συγκεκριμένες άδειες, τις οποίες η πρώτη μνημονεύει στην αίτησή της προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών [πρβλ. ΣΤΕ 1465/2016], ή όποιες άδειες πράγματι χορηγήθηκαν σε αυτήν (την

A.K.), εντός του κρίσιμου χρονικού διαστήματος, χωρίς να κρίνεται αναγκαία η αυτούσια χορήγηση των σχετικών αποφάσεων.

54. Προηγουμένως, θα πρέπει: α) να ενημερωθεί η Α.Κ. για τη χορήγηση της βεβαίωσης στην αιτούσα για τη συγκεκριμένη χρήση και β) να δεσμευθεί η αιτούσα ότι θα χρησιμοποιήσει τη βεβαίωση αποκλειστικά για το σκοπό που αναφέρει στην αίτησή της.

55. Κατά τη **γνώμη της μειοψηφίας**, η οποία απαρτίστηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος Αικατερίνη Γρηγορίου, Αντιπρόεδρο ΝΣΚ και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Κωνσταντίνα Χριστοπούλου, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου και Ιωάννη Αλεξανδράκη (ψήφοι πέντε – 5), γίνονται δεκτά τα εξής:

α) Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέγονται και φυλάσσονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς. Περιορίζονται σε αυτά που είναι κατάλληλα, αναγκαία και συναφή με τους σκοπούς αυτούς και δεν επιτρέπεται η διατήρηση δεδομένων που δεν είναι συναφή με αυτούς. Περαιτέρω επεξεργασία αυτών για σκοπό διαφορετικό από το σκοπό για τον οποίο έχουν συλλεγεί, όπως η χορήγηση αντιγράφων σε τρίτο, επιτρέπεται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων και η περίπτωση κατά την οποία τα δεδομένα είναι απαραίτητα για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων του τρίτου.

β) Τα έγγραφα που συγκροτούν το προσωπικό μητρώο υπαλλήλου έχουν συλλεγεί και φυλάσσονται για συγκεκριμένους σκοπούς, σύμφωνα με το νόμο, όπως η ικανοποίηση υπηρεσιακών αναγκών, η προστασία της οικογένειας και της υγείας του υπαλλήλου. Αφορούν στην προσωπική κατάσταση και εξέλιξη των υπαλλήλων από το διορισμό μέχρι τη συνταξιοδότηση και στη λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας. Ειδικότερα, οι φάκελοι που αφορούν στη διενέργεια αποσπάσεων και μεταθέσεων, στη χορήγηση αδειών ανατροφής τέκνου, αναρρωτικών ή κανονικών αδειών, καθώς και στη συνταξιοδότηση υπαλλήλων, περιλαμβάνουν τα προσωπικά δεδομένα που συλλέγονται προς τον αντίστοιχο σκοπό, σύμφωνα με την εφαρμοστέα κάθε φορά νομοθεσία. Επομένως, οι φάκελοι μετάθεσης, απόσπασης, χορήγησης άδειας και συνταξιοδότησης δεν περιλαμβάνουν, κατά το νόμο, στοιχεία που σχετίζονται με τη συμπεριφορά τρίτου προσώπου και, ως εκ τούτου, τα έγγραφα που φυλάσσονται στους φακέλους αυτούς, κατ' αντικειμενική θεώρηση, δεν είναι κατάλληλα να αποδείξουν οτιδήποτε σε σχέση με τη συμπεριφορά τρίτου προσώπου.

γ) Στην προκειμένη περίπτωση, τα αιτούμενα έγγραφα περιέχουν προσωπικά δεδομένα συγκεκριμένων προσώπων, πρώην και νυν υπαλλήλων της ΑΑΔΕ, που έχουν συλλεγεί

και φυλάσσονται στο προσωπικό τους μητρώο και, ειδικότερα, σε φακέλους που αφορούν στη διενέργεια αποσπάσεων και μεταθέσεων, στη χορήγηση αδειών ανατροφής τέκνου, αναρρωτικών ή κανονικών αδειών, καθώς και στη συνταξιοδότηση λόγω παραίτησης. Επομένως, οι φάκελοι αυτοί δεν περιλαμβάνουν, κατά το νόμο, στοιχεία που σχετίζονται με τη συμπεριφορά τρίτου προσώπου, όπως η αιτούσα και τα έγγραφα που ζητούνται, κατ' αντικειμενική θεώρηση, δεν μπορούν να αποδείξουν οτιδήποτε σε σχέση με τη συμπεριφορά της. Για το λόγο αυτό δεν είναι κατάλληλα να αποδείξουν αν είναι ψευδείς ή όχι οι ισχυρισμοί που έχουν προβάλει οι υπάλληλοι αυτοί με καταγγελίες, αναφορές και υπομνήματα σχετικά με τη συμπεριφορά της αιτούσας και, συνεπώς, δεν είναι απαραίτητα για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων της αιτούσας κατά των υπαλλήλων αυτών κατά τα αναφερόμενα στην αίτηση.

δ) Επομένως, η υπό κρίση αίτηση δεν πρέπει να γίνει δεκτή και δεν συντρέχει περίπτωση χορήγησης της βεβαίωσης περί της οποίας η γνώμη που πλειοψήφησε.

Απάντηση

Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Β' Τμήμα) γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ως εξής:

56. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού της ΑΑΔΕ, η οποία έχει και την τελική κρίση επί του αιτήματος της ενδιαφερομένης για χορήγηση εγγράφων, νομιμοποιείται, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, να χορηγήσει σε αυτήν βεβαιώσεις, χωρίς αυτούσια χορήγηση εγγράφων, στις οποίες θα βεβαιώνεται, εφόσον συντρέχει περίπτωση, ότι στα αιτούμενα έγγραφα, που βρίσκονται ή φυλάσσονται στους φακέλους που τηρούνται στις αρμόδιες υπηρεσίες της ΑΑΔΕ και αφορούν στις μνημονευόμενες με την αίτηση μετάθεση και απόσπαση του (πρώην) υπαλλήλου Η.Κ. και της υπαλλήλου Ε.Κ., άδειες ανατροφής τέκνου του υπαλλήλου Β.Τ. και παραίτηση των (πρώην) υπαλλήλων Η.Κ., Δ.Τ. και Σ.Γ., δεν γίνεται αναφορά στο πρόσωπο της αιτούσας σχετική με την αίτησή της. Επίσης, νομιμοποιείται να χορηγήσει βεβαίωση, στην οποία θα αναφέρονται οι άδειες κάθε είδους που έλαβε η υπάλληλος Α.Κ. κατά το χρονικό διάστημα από 11-9-2017 έως και 30-11-2017. Πριν από τη χορήγηση των παραπάνω βεβαιώσεων θα πρέπει: α) η αιτούσα να δεσμευθεί εγγράφως ότι θα τις χρησιμοποιήσει για τους συγκεκριμένους σκοπούς που αναφέρει στην αίτηση χορήγησης εγγράφων, την οποία υπέβαλε μέσω του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών και β) η υπηρεσία να ενημερώσει εγγράφως τα πρόσωπα στα οποία αυτές αναφέρονται.

Αντίθετα, η ερωτώσα υπηρεσία δεν νομιμοποιείται στη χορήγηση εγγράφων από το φάκελο απόσπασης (και παράτασής της) του υπαλλήλου Γ.Δ., ούτε οποιασδήποτε βεβαίωσης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 23-11-2021

Η Πρόεδρος

Η Εισηγήτρια

Αικατερίνη Ι. Γρηγορίου

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Ιωάννα Α. Ρουσιιά

Πάρεδρος ΝΣΚ